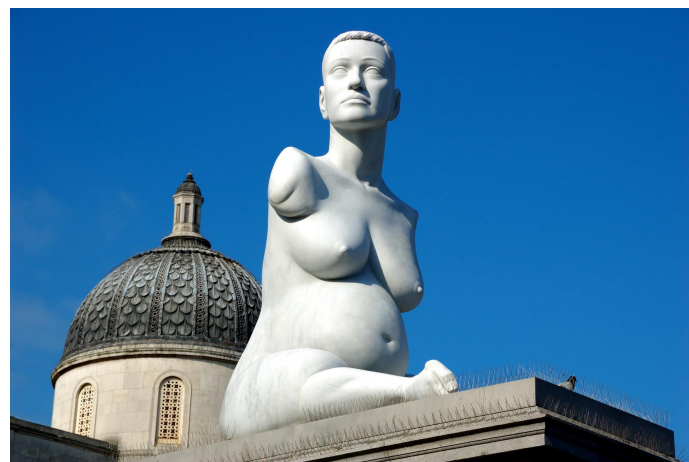
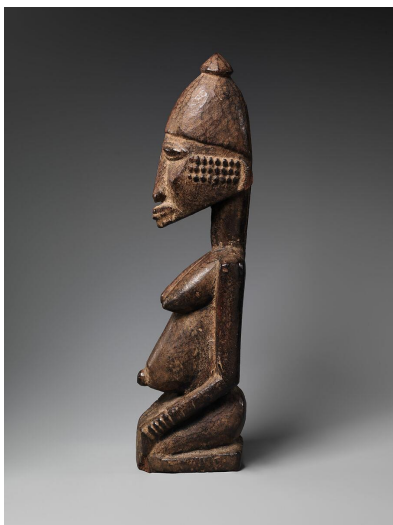

(C) 博物馆文物档案馆

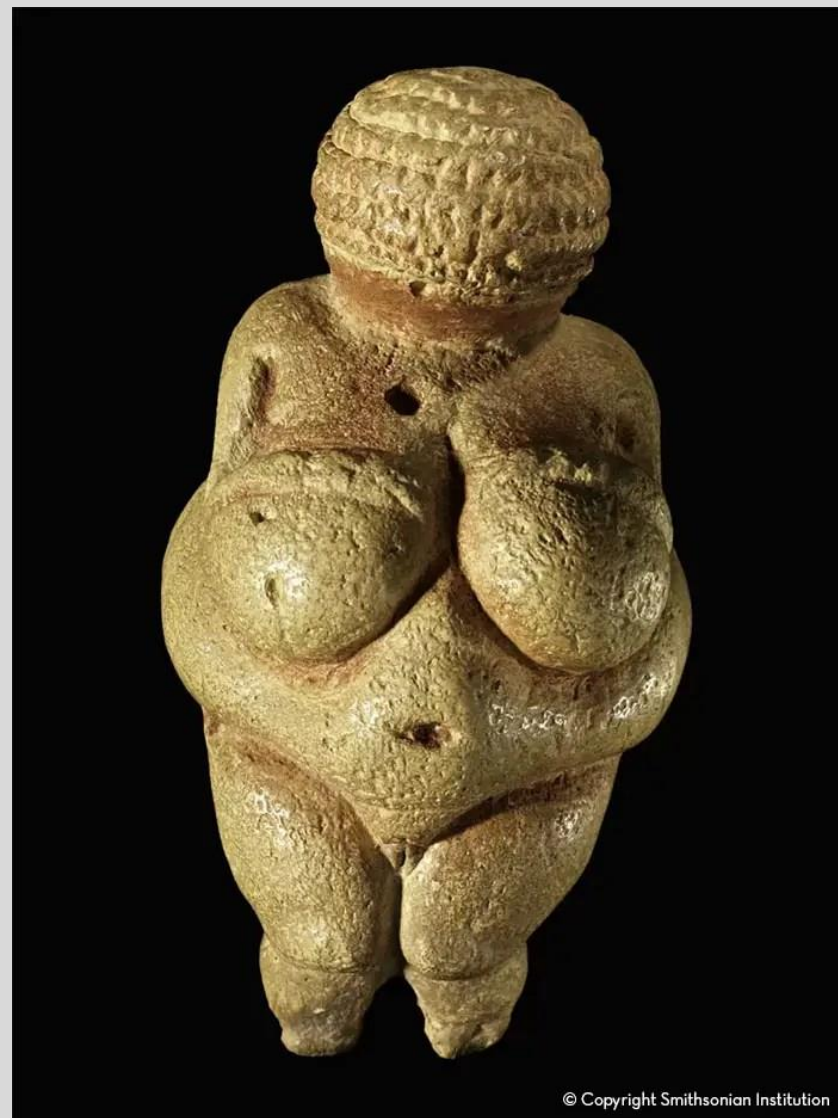
ונוס מוילנדורף, פסלון פריון בגודל 11 ס"מ,
נמצא באתר מהתקופה הפלאוליתית בוילנדורף
אוסטריה ב1908.

ונוס מוילנדורף, 25.000-30.000
לפנה"ס, אבן גיר, גובה 11 ס"מ

פסל הקשור בפולחן הפוריות. זו
צלמית שנתגלתה באוסטריה.
יופיה שונה מאוד מתפיסת היופי
הנשי ולכן כונתה באירוניה "ונוס
מוילנדורף".

זו דמות גוצית וקטנה. היא, בעלת
חזה ובטן ענקים. אלו מייצגים את
הפוריות אצל נשים. כנראה
צלמיות פולחן אלו הוענקו לאלים
כמתנות במטרה שהשבט יבורך
בהרבה ילדים.

הפיסול מהווה חלק מטקס
שמאני, פאגני פולחני.

תקופת ג'מון, יפן

(c) 茅野市尖石縄文考古館

המתיישבים הראשונים ביפן, אנשי ג'ומון (300-11,000 לפנה"ס), נקראו כך על שם סימונים בצורת שקישטו את כלי החמר שלהם. הם היו ציידים ולקטים נוודים שהפכו למתיישבים חקלאים ועסקו בעיבוד האדמה. הם יצרו כלי אחסון מקושטים מחרס, פסלונים מחמר שנקראו "דוגו".

בתקופה הנאוליטית, האוכלוסייה הייתה נוודית. ישנו ריבוי של כדרים, שעשו שימוש בבמבוק על מנת ליצור את החורים בפסלוני החמר. פסלוני החמר נמצאו על ידי ארכיאולוגים, כנראה תפקידם של הפסלונים היה להגן כקמע על הריון או לשמש כפסלוני פריון.

בפסל - צלמית פריון Jamon Venus 2000-3000 לפנה"ס, תקופת ג'מון, יפן, גודל 11 ס"מ

בפסלון אזור הבטן, אזור הירכיים רחבים, מדגיש את איברי הרבייה ומרמזים על הריון. תווי הפנים עם עיניים אלכסוניות מיוחסות ליפן.

צלמית פריון Jamon Venus 2000-3000 לפנה"ס, תקופת ג'מון, יפן, גודל 11 ס"מ

פיסול אפריקאי

הרבה יצירות אמנות אפריקאיות מסורתיות אבדו עם הזמן כי הן היו עשויות מחומרים מתכלים. רוב פריטי האמנות האפריקאים מעץ הנמצאים כיום במוזיאונים היו בני לא יותר ממאה שנה לפני שנאספו ואוחסנו במומחיות. יצירות אמנות אפריקאיות אלה התמקדו בצרכי היוצר או כדי לשרת פונקציה החומרים הפופולריים ששימשו היו עץ, שנהב, אבן, מתכת, חמר וסיבים. רוב הפסלים האפריקאים מדרום לסהרה עשויים מחומרים קלים להשגה כמו עץ, חמר או אבן. עץ, לעומת זאת, רחוק מלהיות חומר עמיד. הוא רגיש מאוד לנזקי טרמיטים, ולאורך זמן גם לסביבה. אמנם לא כולם, אך רובם המכריע של חפצי העץ שיוצרו על ידי אפריקה שמדרום לסהרה בחזקת אירופה מתוארכים לא לפני המאה ה-18. חפצי עץ שורדים זמן רב יותר באקלים צחיח כמו מערב סודאן. מכיוון שאקלים כזה נטול לחות, יצירות עץ של עד 200 שנה עדיין יכולות לשרוד.

אם וילד,

דמות של אישה כורעת ברך, דוגון (סוניקה),
1500 לערך. 32/17/9 ס"מ

פסלים אלו הן עדויות ארכאולוגיות המעידות על
התיישבות באזור המוגבה של מאלי על ידי
מהגרים מדוגון בתחילת המאה השש עשרה.
עבודה יוצאת דופן זו עשויה להיות מתוארכת
לתקופה זו, בהתחשב בכך שתנאי האקלים
הצחיחים תרמו לשימור פיסול העץ.

מבחינה סגנונית, פניה מלבניות, עיניה ופיה
בולטים, אפה ישר, החזה והבטן בולטים. כנראה
פסלון פריז.

מקשרים פסל זה לקבוצת עבודות שזוהו על ידי
מומחים כ"סוניקה" או "ג'נקה". מונחים אלה
מתארים יצירות שנוצרו על ידי רשת של תרבויות
קשורות שהתפתחו באזור הדלתא של ניז'ר בין
המאה ה-12 למאה ה-17.

<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/688887>

אמנות ביזנטית משלהי ימה"ב:

פרט מתוך היצירה:

תיאור של מריה ובת דודתה אליזבת, ברחמה של אליזבת, נמצא יוחנן המטביל וברחמה של מריה נמצא ישו. העוברים המצוירים על גבי הבגד, לכל אחד הילה, הם עירומים, ויוחנן המטביל מתפלל או כורע ברך לישו, המרים ידו לברכה. בציור ישנו רמז להריון.

אנטפנדיום עם הביקור ושני ילדים, 1410
בקירוב, מוזיאון Angewandte Kunst,
פרנקפורט, גרמניה.

מדונה דל פרטו (באיטלקית: Madonna del Parto) הוא מונח איטלקי המתאר דמויות של מריה הבתולה הקשורות במיוחד להריון ולידה, זה לא נושא נפוץ באמנות הנוצרית.

בפרסקו של פירו דלה פרנצ'סקה, מריה במרכז בבגד כחול (ייצוג לרוחניות ושמיים) בהריון כבד ישנו פתח בולט ללא שרוכים בחזית שמלתה ועוד אחד בצד. מריה עומדת כשיד אחת על מותניה מאזנת את משקלה ויד שנייה מלטפת את בטנה, משני צדדיה מלאכים האוחזים באפיריון/וילון, הם בצבעים מנוגדים אדום/חום וירוק. המלאכים מתבוננים אל הצופה ומכניסים אותנו לתוך הסצנה. פתיחת הווילון ופתיחת השמלה. ישנן פרשנויות שונות לייצוגים. יש המייחסים לצבעוניות של המלאכים אזכור לעונות האביב (ירוק) וסתיו(חום). האוהל מייצג את השמים. האפריון דמוי רימון המייצג פיריון. עם הרצון להתרחק מתפיסות פאגניות, הפרסקו שנועד לכנסיה בעירה כפרית, אליה הגיעו נשים ונערות בתפילה להגנה.

פיירו דלה פרנצ'סקה, **מדונה דל פרטו**, מוזיאון מדונה דל פרטו, מונטרצ'י, איטליה. 1455-1467

רנסנס מוקדם

הביקור, מפגש בין שתי נשים הרות - מרים הבתולה ואליזבת כפי שמתועד בבשורה על פי לוקס - תואר לעתים קרובות מאוד, אך הריון בדרך כלל אינו מודגש חזותית, לפחות עד לציורים הולנדיים מוקדמים של המאה ה-15. המחשבה של ימי הביניים גרסה כי אליזבת הייתה בחודש השביעי להריונה בפגישה, ומריה הייתה בחודש הראשון להריונה. הבגדים המלאים הרפויים המשמשים באמנות הדתית, כמו בחיים רגילים של ימי הביניים, מקשים על הזיהוי בכל מקרה. במקרים מסוימים, אחת משתי הנשים הללו מניחה יד על הבליטה של האישה האחרת. הצבעים אדום וכחול מסמלים דמויות קדושות וישו מופיע בגוונים אלו.

Rogier van der Weyden, *Visitation*, 1445, Museum der Bildenden Künste, לייפציג, גרמניה.

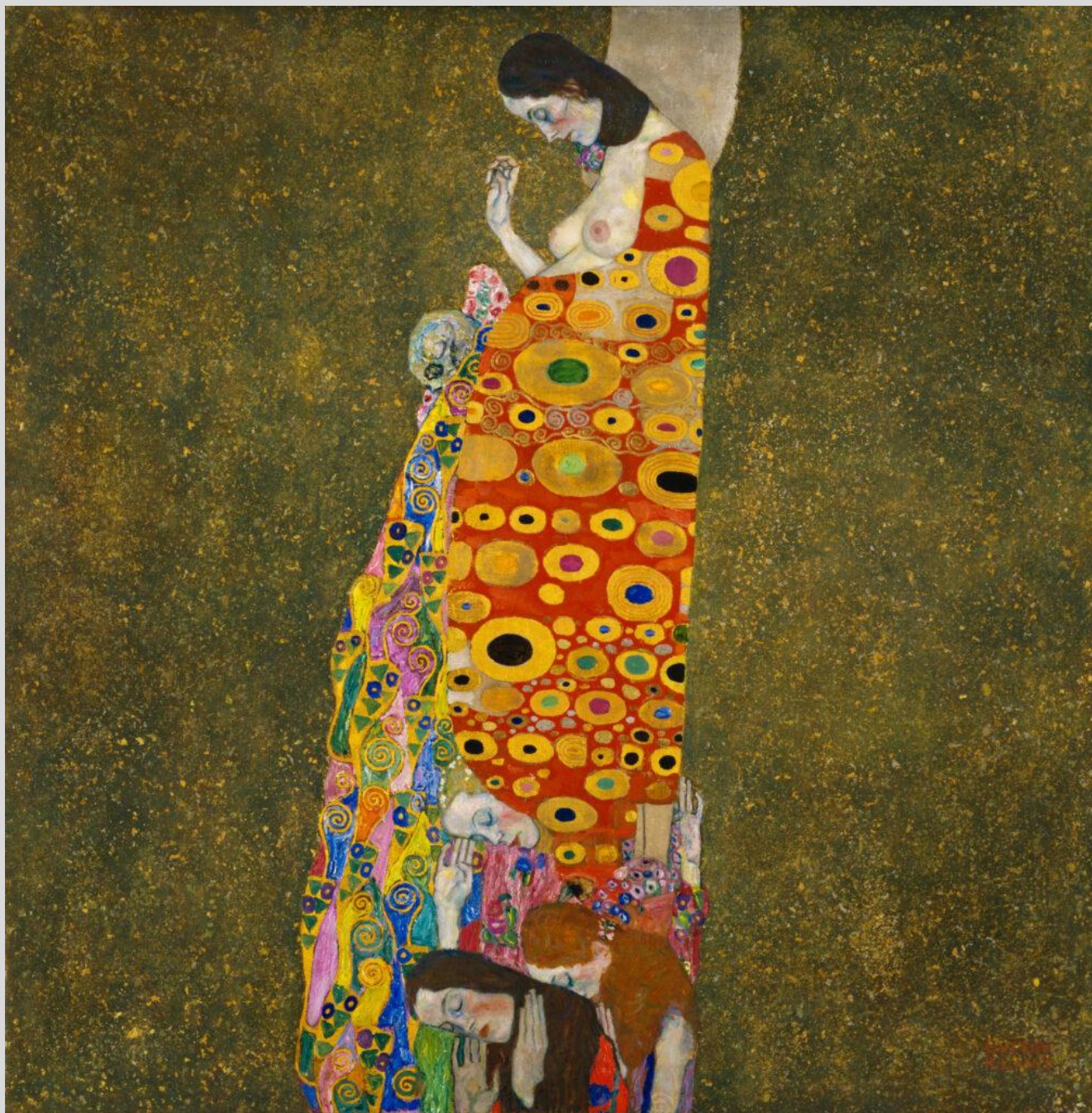
אמנות מודרנית

אמנים מתחילת המאה ה-20 החלו ליצור בצורה חופשית יותר.

גוסטב קלימט המושפע מאמנות ביזנטית וזה בא לידי ביטוי בדגמים הדקורטיביים בשטיחות ובשימוש בצבע הזהב (הקשר לזהב באיקונות הנוצריות).
בציור זה אישה הרה מתבוננת מטה ולמרגלותיה שלוש נשים מתפללות, אולי מגנות ושומרות על ההריון ומצד שני על החזה של האישה ישנה צורה שיש המייחסים לה משמעות של גולגולת. הבד המכסה את גופה של האישה מלא בצורות מעגליות, מיוחסות לנשיות, אורגניות, טבע.

בתחילת המאה ה-20 בעיקר בוינה, תאוריות הפסיכאנליזה והמחקרים של פרויד, העיסוק בתפיסה שהילד נמצא בכל אולי נכחו גם אצל קלימט.

גוסטב קלימט, הופ השני, 1907-1908, המוזיאון לאמנות מודרנית, ניו יורק, ארה"ב.

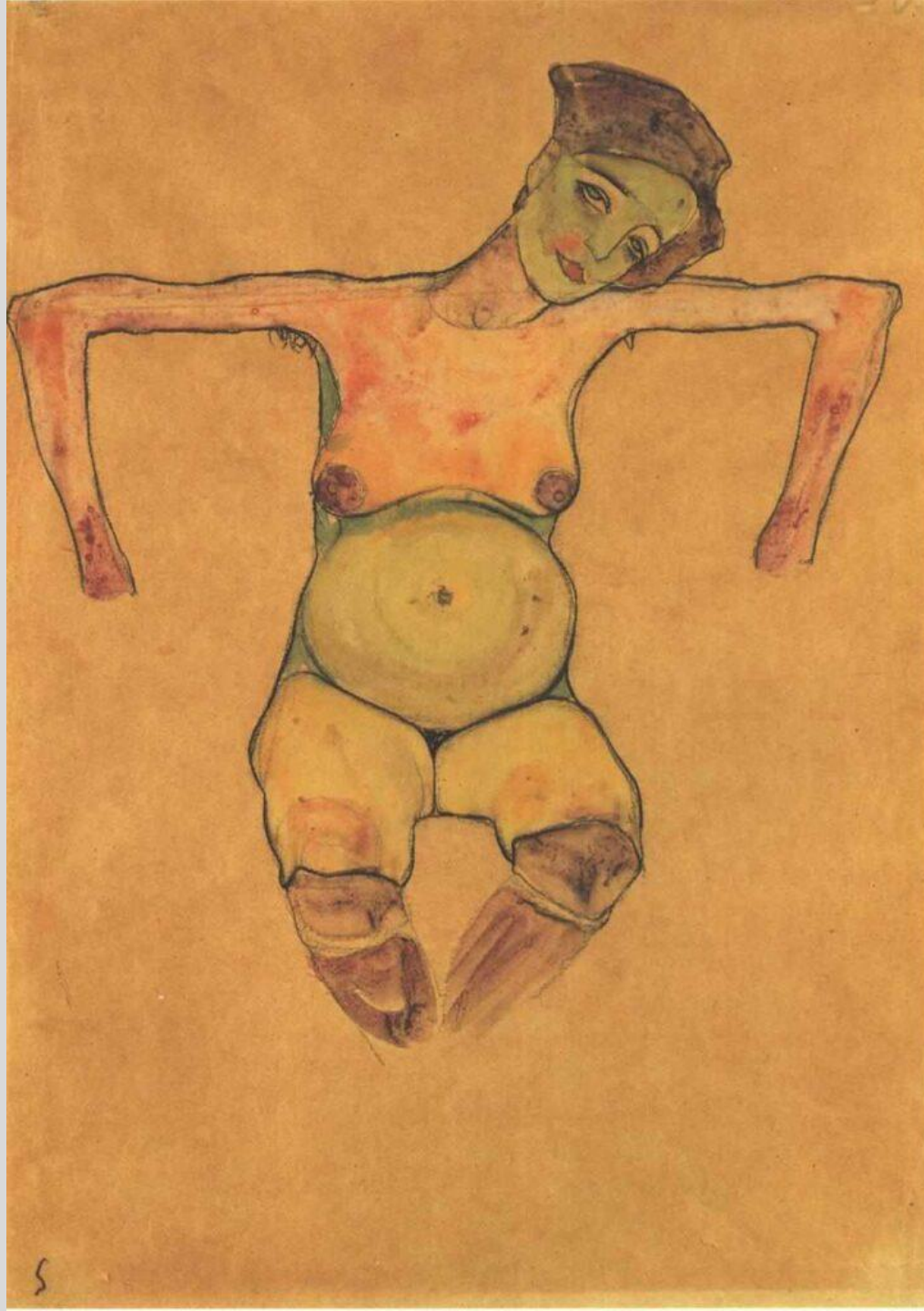

קלימט אחד האמנים הראשונים בעת
המודרנית שהציג בעירום נשים בהריון,

אישה רזה בהריון, עירומה, כשסביבה
ומעליה דמויות שחורות ואף גולגולת,
הדימויים מתייחסים לחיים ולמוות ולקשר
ביניהם. האישה הצעירה שנמצאת בהריון
מתקדם מול הנשים המבוגרות בשחור.

גוסטב קלימט, הופ, 1903, /הגלריה הלאומית של קנדה, אוטווה, קנדה.

אגון שילה הפך את העירום ההריוני לנושא של רבים מציוריו בצבע, הוא העדיף מבט חזיתי, והוא יצר כמה ציורים נדירים גם בנושא האמהות. כל המודלים ששילה צייר היו בדרך כלל אנונימיים. הסקיצות, רישומי ההכנה ששילה שימשו רק על מנת לשפר את כישורי הרישום של האמן.

שילה אמן אקספרסיבי, הבעתי שברבות מיצירותיו ישנו עיוות של הגוף גם בצורה וגם בצבע.

אגון שילה, עירום בהריון, 1910

פבלו פיקאסו, האישה ההרה, 1950

זהו פסל שהוקדש לבת זוגו דאז פרנסואז ג'ילו. לשניים היו שני ילדים כשיצר פיקאסו את הפסל הזה. (אולי קיווה לילד שלישי עם ג'ילו).

הפסל עשוי בטכניקה מעורבות: מרדי מייד, שריון מתכת, גבס, חמר, קנקני חרס שבורים. לפננו דמות נשית בעלת בטן וחזה גדולים.

פיקאסו כאבי הקוביזם, לצורה ישנה חשיבות גדולה.

פבלו פיקאסו, אישה הרה, 1950, המוזיאון לאמנות מודרנית, ניו יורק, ארה"ב

<https://www.dailyartmagazine.com/pregnancy-in-art/>

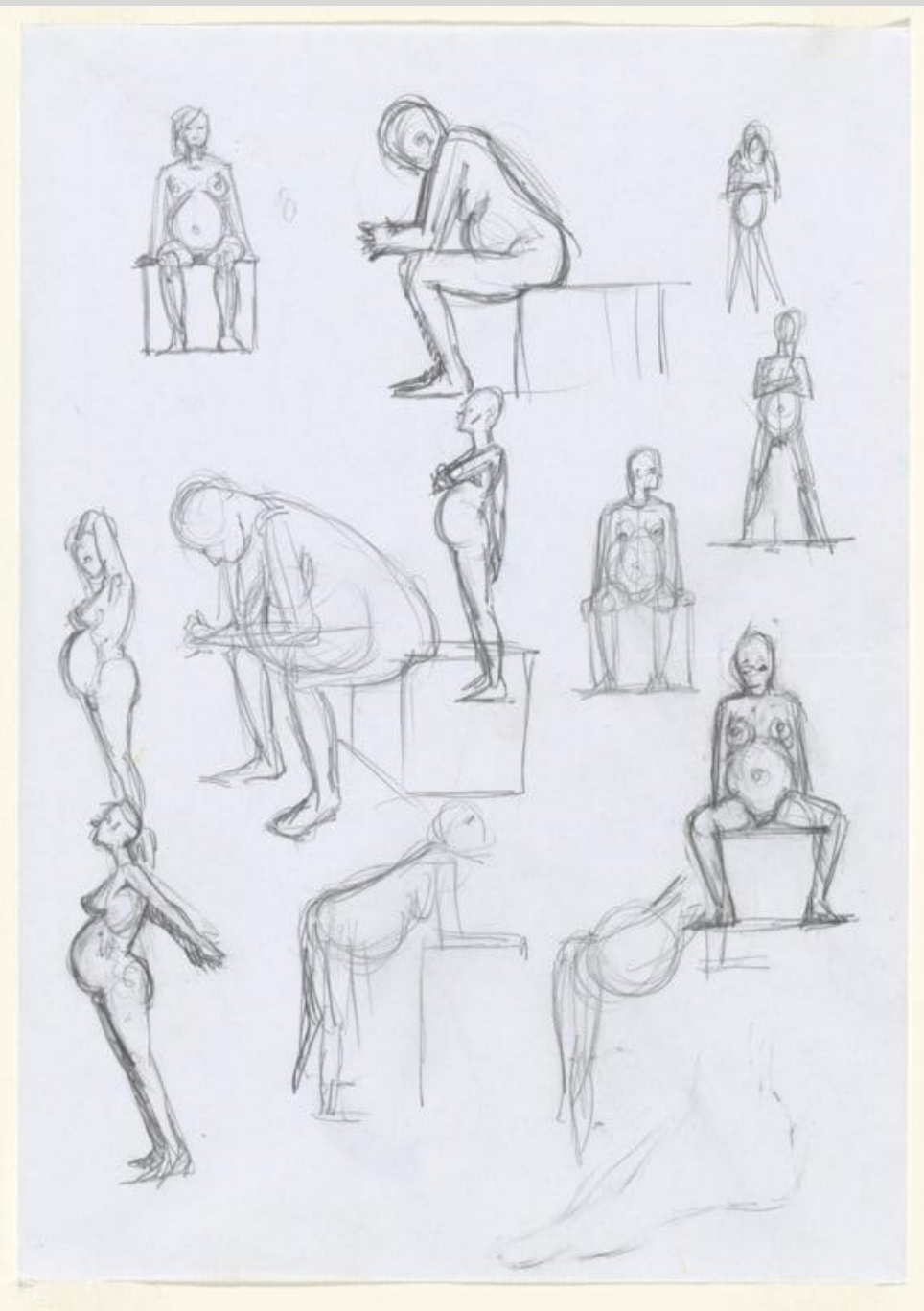
הוריו של רון מיואיק היו יצרני צעצועים ובהשפעתם החל מיואיק ליצור ולתפעל בובות לתוכניות טלוויזיה. יצירותיו הינן היפר ראליסטיות, דיוק מושלם מבחינת מרקמים וצבעוניות אבל הפרופורציות של הפסלים נעים ממיניאטורות לפסלים מונומנטליים.

אישה בהריון פסל בגובה 2.5 מטרים, הפסל מונומנטלי, ידיה מונפות לאחור מעל ראשה, הפנים רכות ופגיעות. נוכחותה עוצמתית, מעוררת מחשבות רבות, החל מפלאי האימהות וההולדה ועד לשליטה באוכלוסייה ועול האחריות הנשית. אישה בהריון היא תגובה עכשווית לייצוגים של אם מתולדות האמנות. הפסל ממשיך את מסורת ייצוגי הפריון שניתן לייחס לצלמיות פרהיסטוריות של אלות פוריות. יצירות אלה הפכו לסמלים המעסיקים את הצופים לאורך הדורות, ומקבלים משמעויות חדשות עם הזמן.

רון מיואק, אישה הרה, 2002, הגלריה הלאומית של אוסטרליה, קנברה, אוסטרליה

רון מיואק, אישה הרה,
2002, הגלריה הלאומית
של אוסטרליה, קנברה,
אוסטרליה

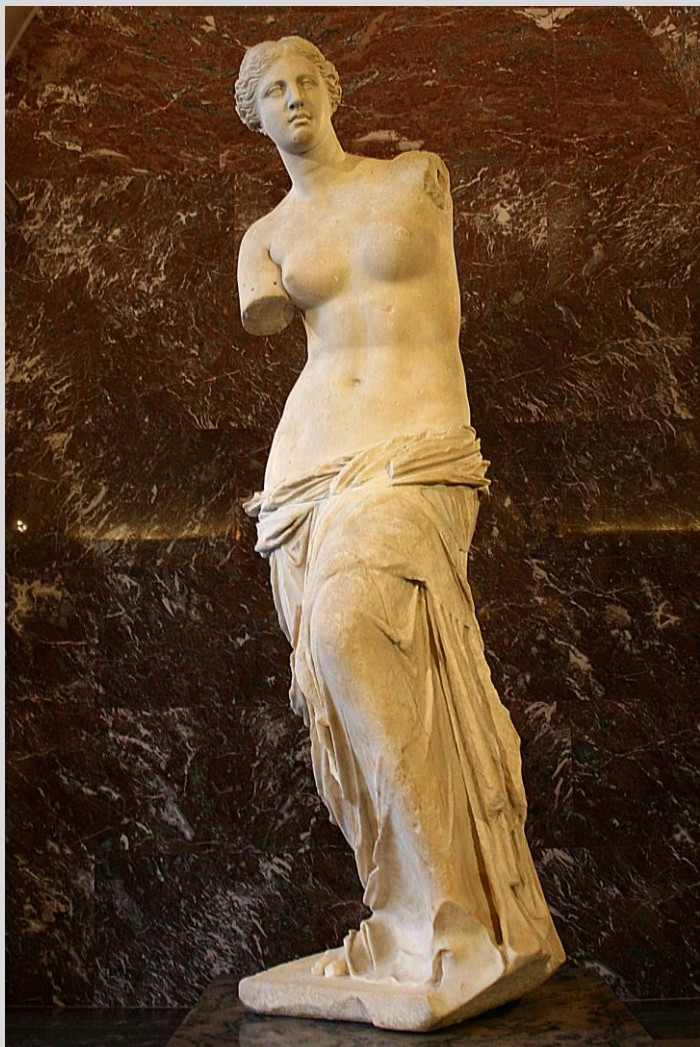

רישומי הכנה בעזרתם לומד
מיואיק אנטומיה ובוחן את
תנוחות הגוף והקומפוזיציות
אותן הוא בוחר לפסל.

רון מיואק, סקיצות לאישה בהריון,
עיפרון על נייר, הגלריה הלאומית של
אוסטרליה

מארק קווין,
אליסון לאפר, 11
טונות של שיש,
3.5 מטר, 2005,
ביכר טרפלגר,
לונדון

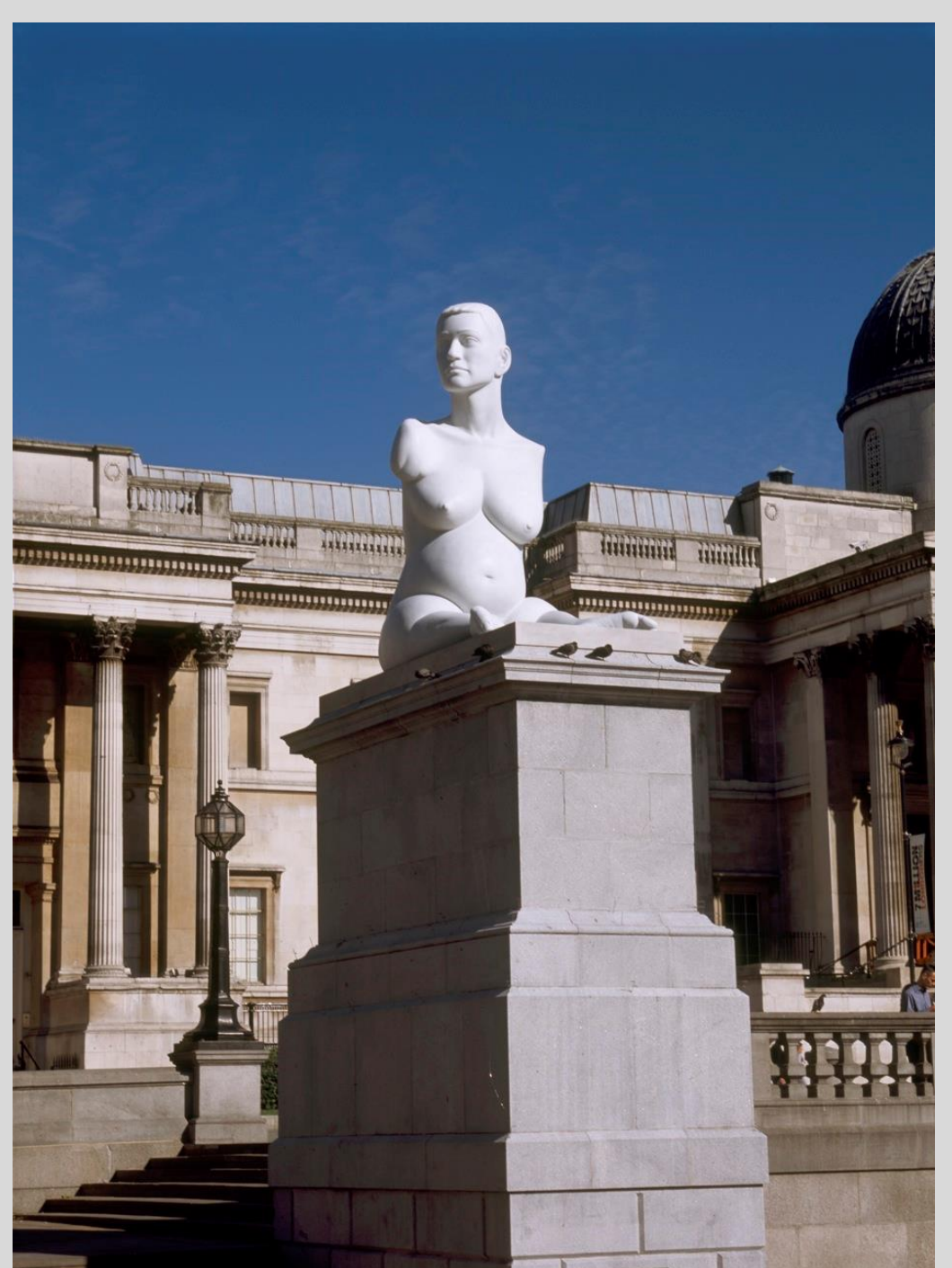

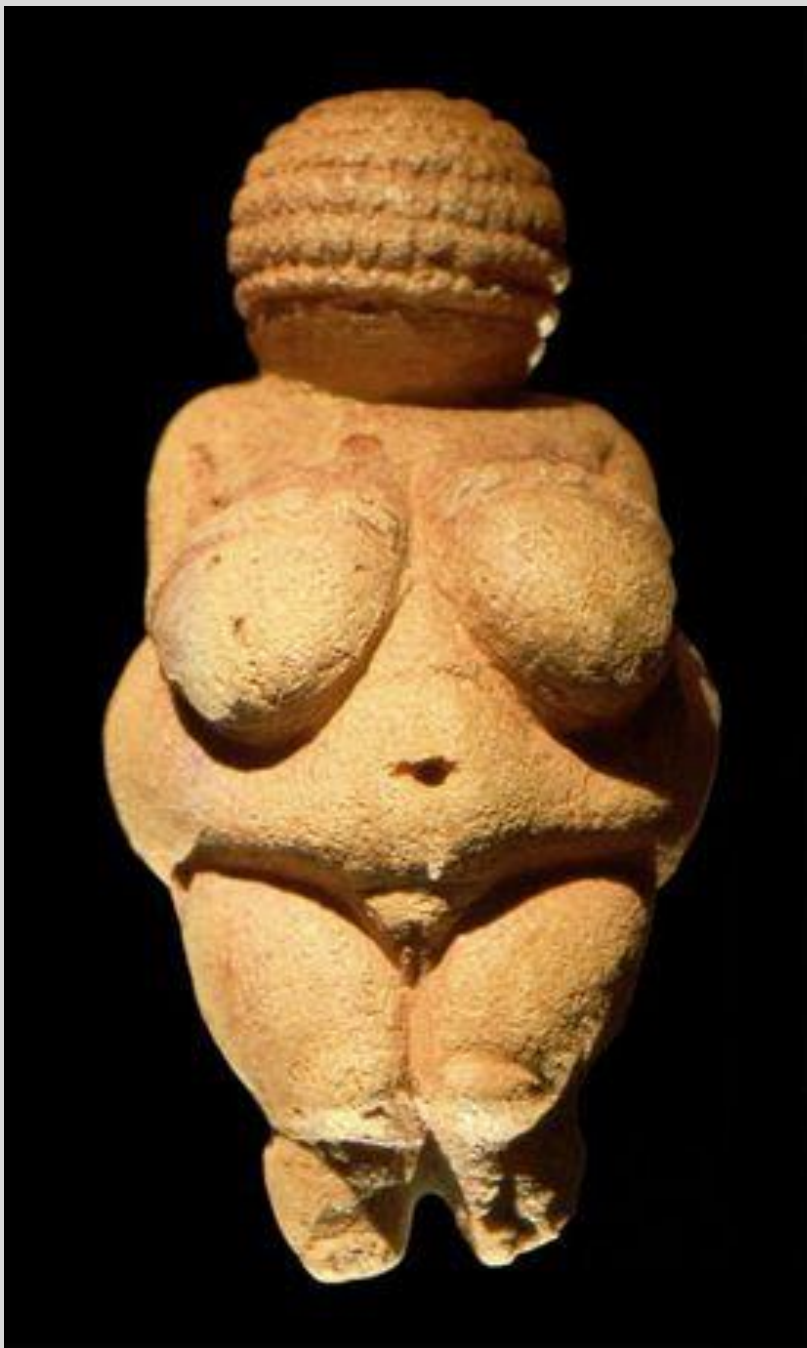
ונוס ממילו, מאה 5 לפנה"ס, שיש, מוזיאון לובר, צרפת.

השיש הוא החומר שבו משתמשים להנציח גיבורים, קווין אליסון לאפר, נולדה ללא גפים עליונות ועם גפיים תחתונות מעוותות, היא נמנעת מלהשתמש בתותבות והיא אמנית בפני עצמה.

לדבריו של קווין: "היום גיבורים הם אלו שהצליחו להתגבר על נסיבות חייהם ועל דעות קדומות של אחרים ודיוקן זה של לאפר משקף תפיסה זו". קווין פיסל אותה כשהייתה בהריון לדבריו של קווין "פסל אליסון בהריון זה פסל על אפשרויות העתיד של האנושות."

ג'ף קונס, ונוס
בלון מג'נטה
2008-2012
נירוסטה עם
צבע,
121/127/259
ס"מ

קונס מגדיל את צלמית הפריון לגודל ענק, מעצים את דימוי הפריון. הברק של החומר גורם להשתקפות הקהל בתוך הפסל.

עבודותיו של קונס מערערות על החלוקה בין "טעם טוב" ו"טעם רע", ומערבבות "אמנות גבוהה" עם "אמנות נמוכה" וקיטש.

הוא ממשיך במסלול ששרטטו אמני הפופ של שנות השישים, עיסוק בפופולארי ומעצים את הקשר בין אמנות, קפיטליזם וסחורה.

קונס לא יוצר צלמית פיריון, הוא עושה שימוש בדימוי ליצירת "סחורה" חדשה.

ג'ף קונס, ונוס בלון מג'נטה 2008-2012
נירוסטה עם צבע, 121/127/259 ס"מ

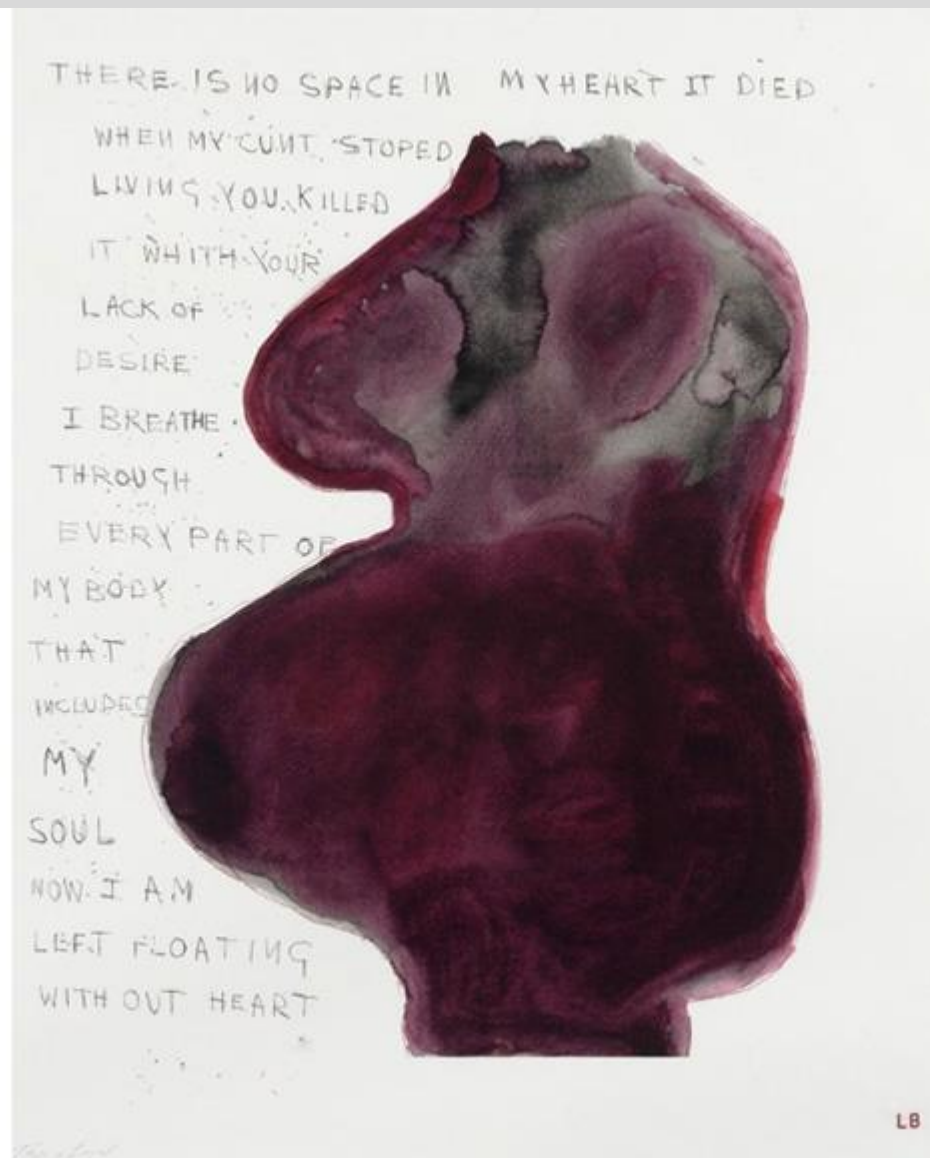

ג'וזף בוייס, אישה הרה וברבור, 1956, שמן על נייר, 21/27 ס"מ.

הברבור הזעיר בציור הזה נראה כאילו הוא שוחה בשלווה בתוך האישה, ומחליף את העובר בתוך גופה ההרה.

הרישום משלב אלמנטים זכריים ונשיים, עם האופי הפאלי של צוואר הברבור. בויס היה מוקסם מברבורים מאז ילדותו. פסל של ברבור גדול מוזהב ישב על גבי המגדל של טירת שווננבורג (טירת הברבור) בעיר הולדתו קלבס, ונראה מחלון חדר השינה שלו בזמן שגדל. עם העניין שלו בשפה, האמן התענג גם על הדמיון בין המילים הגרמניות לאישה הרה (Schwanger) וברבור (Schwan).

<https://artuk.org/discover/stories/portraying-pregnancy-from-prehistoric-art-to-jacobean-portraiture>

לואיז בורג'ואה וטרייסי אמין,
When my cunt stop
living 2009-10

שיתוף פעולה בין בורג'ואה
לאמיין זמן קצר לפני
שבורג'ואה נפטרה.
בורג'ואה ציירה דימויים
המשלבים גוף גברי ונשי,
ואמין הוסיפה טקסטים על
גבי הציורים.

מיניות, ביטויים גסים
מוטענים בתוך דימוי של
אישה הרה – המייצגת
אימהות ואולי מהוגנות.

